

15. Insamlingspolicy

Hjert-Lungfonden

Beslutad av styrelsen 2026-03-27

Dokumentägare: Generalsekreterare

Dokumentansvarig: Insamlingschef

Innehåll

1	Allmänt	3
1.1	Syfte med insamlingspolicyn	4
1.2	Insamlingens betydelse för Hjärt-Lungfondens arbete	4
1.3	Insamlingspolicyns giltighetstid	4
2	Insamlingsprinciper	4
2.1	Etiska riktlinjer för insamling och givarrelationer	4
2.2	Bildanvändning och kommunikation	5
2.3	Givarnas rättigheter	5
3	Hantering av gåvor	5
3.1	Typer av gåvor	5
3.2	Ändamålsbestämda gåvor	6
3.3	Rätten att tacka nej till gåvor	6
3.4	Tvister kring gåvor och testamente	6
4	Företagssamarbeten	7
5	Årsredovisning och effektrapportering	7

1 Allmänt

Hjärt-Lungfondens insamlingspolicy syftar till att säkerställa en effektiv, transparent och etisk insamling av medel för att stödja forskning och utveckling inom hjärt-, kärl- och lungsjukdomar. Policyn fastställer riktlinjer för insamling, hantering av gåvor, relationer med företag och externa aktörer samt regelefterlevnad.

1.1 Syfte med insamlingspolicyn

Hjärt-Lungfondens målsättning är att:

- Säkerställa att insamlade medel används till forskning av högsta kvalitet genom nationell konkurrensutsättning och transparenta urvalsprocesser.
- Fördela resurser effektivt för att maximera vetenskapliga framsteg och patientnytta.
- Bedriva insamlingsverksamheten med hög transparens och tydlig kommunikation för att upprätthålla och stärka förtroendet hos givare.

1.2 Insamlingens betydelse för Hjärt-Lungfondens arbete

Hjärt-Lungfonden samlar in pengar till vetenskapligt utvald hjärt-, kärl- och lungforskning samt arbetar för ökad kunskap om forskningens betydelse, med målet att ge fler ett längre och friskare liv. Den forskning som bedrivs med anslag från Hjärt-Lungfonden bidrar bland annat till tidigare diagnostik, bättre behandlingar och utvecklad vård.

Forskningen ger oss också svar på vad samhället och varje individ kan göra för att alla ska få ett längre och friskare liv. Organisationen driver därför ett påverkansarbete med forskningen som grund i syfte att stärka samhällsstrukturer för prevention, forskning och vård. I uppdraget ingår även att sprida kunskap om hjärt- och lungsjukdomar samt om de framsteg forskningen gör inom desamma.

Hjärt-Lungfonden bildades 1904 i kampen mot tuberkulos. Idag är Hjärt-Lungfondens vision en värld fri från hjärt- och lungsjukdom. Verksamheten är helt beroende av gåvor från privatpersoner och företag.

1.3 Insamlingspolicyns giltighetstid

Insamlingspolicyn fastställs av styrelsen och gäller från beslutsdagen tills vidare. Policyn revideras minst en gång per år.

2 Insamlingsprinciper

2.1 Etiska riktlinjer för insamling och givarrelationer

Hjärt-Lungfonden har ansvar för att behandla givare, företag och andra som vill bidra till Hjärt-Lungfondens ändamål med respekt och i enlighet med gällande lagar och etiska riktlinjer.

Insamlingsarbetet bedrivs i enlighet med:

- Svensk Insamlingskontrolls krav för kontrollerad insamling, vilket inkluderar att minst 75 % av insamlade medel går till ändamålet
- Giva Sveriges kvalitetskod för tryggt givande, vilket säkerställer hög standard för insamling, transparens och redovisning

- Marknadsföringslagen (2008:486) för att säkerställa att kommunikation och marknadsföring är korrekt, tydlig och inte vilseledande
- Allmänna dataskyddsförordningen (GDPR) (EU) 2016/679), som reglerar hur personuppgifter hanteras för att skydda givares integritet
- Spellagen (2018:1138), som reglerar insamlingar som sker genom lotterier eller liknande aktiviteter.

2.2 Bildanvändning och kommunikation

- Bilder och berättelser används ansvarsfullt och får inte vilseleda eller skapa obefogad oro.
- Samtycke ska inhämtas från avbildade personer.
- Vid användning av bilder på barn gäller Giva Sveriges särskilda riktlinjer.

2.3 Givarnas rättigheter

Hjärt-Lungfonden strävar efter att tillgodose enskildas önskemål beträffande deras relation med Hjärt-Lungfonden, förutsatt att dessa är förenliga med Hjärt-Lungfondens stadgar och verksamhet.

- Hjärt-Lungfondens kommunikation ska vara tydlig och pålitlig samt klart ange till vilket ändamål insamlade medel ska användas.
- Insamling ska som regel alltid ske till 90-konto.
- Givare ska kunna ställa frågor till Hjärt-Lungfonden och förvänta sig snabba och tillförlitliga svar.
- Hjärt-Lungfonden ska på lämpligt sätt tacka för mottagna gåvor.
- Vill en givare vara anonym ska detta respekteras. Givarens namn ska aldrig publiceras utan givarens medgivande. Likaså ska Hjärt-Lungfonden respektera om en givare inte vill bli kontaktad.
- Givare ska kunna få information om vilka personer som ingår i Hjärt-Lungfondens styrelse och ledning.
- Givare ska kunna ta del av Hjärt-Lungfonden senaste verksamhetsberättelse och reviderat bokslut.
- Givare ska alltid kunna känna sig trygga i att Hjärt-Lungfonden värnar och skyddar de personuppgifter som lämnas till organisationen. Hjärt-Lungfondens dataskyddspolicy beskriver organisationens riktlinjer och rutiner för hur detta sker.
- Hjärt-Lungfondens givarregister personnummersätts löpande och månatliga aviseringar görs mot statens personadressregister (SPAR) för att säkerställa en god adresskvalitet.
- Givare har alltid möjlighet att ändra eller avsluta sitt/sina engagemang gentemot Hjärt-Lungfonden.
- Om givare inte önskar få mer information/kommunikation från Hjärt-Lungfonden så ska det respekteras.

3 Hantering av gåvor

3.1 Typer av gåvor

- Enskild gåva: Hjärt-Lungfonden samlar in gåvor genom olika kanaler, både digitalt och analogt. Insamlingen sker bland annat genom brev till befintliga och potentiella givare,

minnesgåvor vid bortgång, digitala gåvor för att hedra någon samt regelbundna bidrag via autogiro eller sms.

- Gåvor i form av värdepapper och fast egendom: I de fall Hjärt-Lungfonden får som gåva i form av värdepapper, fastigheter eller annan egendom kommer dessa att avyttras snarast och på ett ansvarsfullt sätt.
- Testamente och arv: Hjärt-Lungfonden tar som testamentstagare ansvar för att testators vilja verkställs på ett ansvarsfullt, professionellt och värdigt sätt. I det fall Hjärt-Lungfonden får en gåva eller ärver värdepapper, fastigheter eller annan egendom avyttras dessa på ett ansvarsfullt sätt. Hjärt-Lungfonden är inte skattskyldig för kapitalinkomster (vinst vid försäljning).

Som universell testamentstagare tar Hjärt-Lungfonden aktiv del i bouppteckningen för att säkerställa att boet hanteras på ett professionellt och värdigt sätt. Hjärt-Lungfonden erbjuder som huvudregel inte förvaring av originaltestamenten och hänvisar testator till betrodd extern aktör för sådan förvaring. Undantag kan göras efter individuell bedömning. Saknas förordnande om gravskötsel (gravvård) kommer Hjärt-Lungfonden att avsätta medel för skötsel (vård) av graven för så lång tid det är möjligt.

3.2 Ändamålsbestämda gåvor

Hjärt-Lungfonden öronmärker som regel inte gåvor direkt till specifika sjukdomsområden, forskningsprojekt, tjänster eller andra ändamål. Undantag kan dock göras gällande särskilt riktade satsningar från företag eller privata givare.

Alla ansökningar om forskningsanslag bedöms i nationell konkurrens utifrån förutbestämda kriterier. Hjärt-Lungfondens forskningsråd rekommenderar styrelsen finansiering av de mest kvalificerade projekten baserat på vetenskaplig kvalitet, nytänkande och patientnytta.

Om Hjärt-Lungfonden inte kan använda gåvan enligt givarens önskemål kontaktar Hjärt-Lungfonden givaren om möjligheten att märka om gåvan eller att betala tillbaka den om så önskas. Detta kan ske muntligen eller skriftligen.

3.3 Rätten att tacka nej till gåvor

Hjärt-Lungfonden har rätt att avböja gåvor som innehåller villkor som inte är förenliga med organisationens syfte, exempelvis om en gåva är öronmärkt för ett ändamål som inte faller inom Hjärt-Lungfondens verksamhet.

Andra skäl att avstå från en gåva kan vara att kostnaderna för att ta emot eller förvalta gåvan inte står i rimlig proportion till dess värde, eller om gåvan kan få oönskade konsekvenser för verksamheten. Hjärt-Lungfonden förutsätter att gåvor ges för att förutsättningslöst stödja organisationens ändamål.

Hjärt-Lungfonden kan välja att tacka nej eller återbetala en gåva om det bedöms att givarens avsikt är att använda sitt bidrag för personlig vinning, såsom marknadsföring eller publicitet, som inte är i enlighet med beslutade policys och därmed kan skada Hjärt-Lungfondens varumärke

3.4 Tvister kring gåvor och testamente

Givaren kan begära återbetalning av gåva. Detta bör ske inom 3 månader. Alla förfrågningar hanteras skyndsamt och utvärderas utifrån givarnas intention och Hjärt-Lungfondens policys. Hjärt-Lungfonden återbetalar en gåva om fel har skett.

Beträffande tvister gällande testamenten är Hjärt-Lungfondens ansvar ytterst mot testatorn och dennes vilja. Hjärt-Lungfonden följer därför det tankesätt som finns i svensk lagstiftning. Om bestridanden ändå uppstår ska Hjärt-Lungfonden utreda de juridiska aspekterna. Varje bestridande ska bedömas från fall till fall. Övriga tvister och bestridanden behandlas på samma sätt. Vid tvister företräds Hjärt-Lungfonden alltid av en jurist.

4 Företagssamarbeten

Företagssamarbeten där finansiellt utbyte förekommer, exempelvis i form av sponsring, kampanjsamarbeten, gåvor eller andra former av ekonomisk ersättning till Hjärt-Lungfonden, ska vara förenliga med organisationens ändamål, värderingar och långsiktiga mål. Samverkan med företag utan ekonomiskt utbyte regleras i Hjärt-Lungfondens kommunikationspolicy.

Hjärt-Lungfonden samarbetar endast med företag vars verksamhet och varumärken är förenliga med Hjärt-Lungfondens uppdrag. Företagssamarbeten får inte innebära inflytande över Hjärt-Lungfondens prioriteringar, forskningsinriktning, ställningstaganden eller kommunikation. Organisationens oberoende som forskningsfinansiär ska alltid värnas.

Inför varje företagssamarbete ska en helhetsbedömning göras av samarbetets påverkan på Hjärt-Lungfondens trovärdighet, varumärke och verksamhetsmål. Samarbeten ska dokumenteras och regleras genom skriftligt avtal i enlighet med gällande delegationsordning.

Hjärt-Lungfonden ingår inte företagssamarbeten med företag vars huvudsakliga verksamhet eller väsentliga affärsintresse är kopplat till produktion, marknadsföring eller distribution av tobak, alkohol, sockerprodukter, pornografi, kommersiella spel (hasardspel), vapen förbjudna enligt internationell rätt eller fossila bränslen.

Vid samarbete med läkemedelsindustrin ska särskild försiktighet iakttas. Sådana samarbeten ska alltid ske med minst två bolag för att säkerställa oberoende och minska risken för intressekonflikt.

Hjärt-Lungfonden har rätt att tacka nej till eller avbryta ett företagssamarbete om det bedöms kunna skada organisationens förtroende, varumärke eller oberoende, eller om samarbetet inte längre är förenligt med organisationens ändamål.

5 Årsredovisning och effektrapportering

Hjärt-Lungfonden säkerställer transparens genom att årligen redovisa insamlade medel, kostnader och utdelade forskningsanslag i en årsredovisning. Årsredovisningen innehåller en detaljerad översikt över hur gåvor används för att stödja forskning och sprida kunskap om hjärt-, kärl- och lungsjukdomar.

För att ge givare och andra intressenter insyn i resultaten av Hjärt-Lungfondens arbete publiceras även en årlig effektrapport. Effektrapporten beskriver hur Hjärt-Lungfonden arbetar för att uppnå sina mål och lyfter fram forskningens framsteg och dess inverkan på folkhälsa, vård och livskvalitet för de drabbade.

Både årsredovisningen och effektrapporten är tillgängliga för nedladdning på Hjärt-Lungfondens webbplats, där det även finns fördjupad information om utdelade forskningsanslag och deras betydelse.